

ΒΙΒΛΙΟ- ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑ

BIBΛΙΟ

ετυμολογία:

υποκοριστικό της λέξης βίβλος ή
βύβλος που σημαίνει πάπυρος

ΟΦΕΛΗ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ προάγει τις διανοητικές - πνευματικές λειτουργίες
- ☹ οξύνει την κριτική σκέψη
- ☹ αναπτύσσει τη φαντασία
- ☹ καταπολεμά τη λεξιπενία και τη συρρίκνωση του λόγου
- ☹ διδάσκει, ενημερώνει, πληροφορεί, εμπλουτίζει με γνώσεις
- ☹ απαλλάσσει από τις προλήψεις και δεισιδαιμονίες
- ☹ πλουτίζει τις εμπειρίες του ατόμου νοερά

ΨΥΧΙΚΟΣ / ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ το άτομο αποκτώντας γνώσεις ενισχύει την αυτοπεποίθησή του,
- ☹ απαλλάσσεται από ψυχολογικά συμπλέγματα, αφού αποκτά γνώσεις για την καταπολέμησή τους
- ☹ λυτρώνεται από την φθοροποιό δύναμη προλήψεων και δεισιδαιμονιών και εφοδιάζεται με αισιοδοξία,
- ☹ εμπλουτίζει το συναισθηματικό του κόσμο, γιατί μέσω της ανάγνωσης βιώνει συναισθήματα
- ☹ μέσω του βιβλίου καταπολεμάται η μοναξιά, η πλήξη και η ανία, γιατί η ανάγνωση είναι τρόπος ψυχαγωγίας.

ΗΘΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ το βιβλίο συμβάλλει στην ηθικοποίηση του ατόμου, γιατί προωθεί την αυτοκριτική και την αυτογνωσία με αποτέλεσμα το άτομο απαλλάσσεται από τα σκοτεινά πάθη, αποβάλλοντας τον εγωισμό, το φανατισμό και το δογματισμό, ενώ, ταυτόχρονα μαθαίνει να αποδέχεται το διαφορετικό και να το αξιοποιεί δημιουργικά

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ συμβάλλει στην κοινωνικοποίηση του ατόμου καθώς προβάλλει τρόπους κοινωνικής συμπεριφοράς υποδεικνύοντας πρότυπα κοινωνικής συμπεριφοράς
- ☹ ευαισθητοποιεί σε κοινωνικά θέματα προωθώντας την κοινωνική συνείδηση

ΟΙΚΟΝΟ-ΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ τα επιστημονικά βιβλία συμβάλλουν την επαγγελματική και οικονομική εξέλιξη του ατόμου

ΟΦΕΛΗ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ μια κοινωνία με άτομα στα οποία ο πνευματικός μηχανισμός και η διανοητική λειτουργία είναι ενεργοποιημένα οδηγείται στην πολιτισμική ανάπτυξη εφόσον προάγονται οι επιστήμες και οι τέχνες, προϊόντα του πνεύματος
- ☺ μέσω του βιβλίου διασώζονται οι παραδόσεις και η ιστορική μνήμη
- ☺ μέσω του βιβλίου προωθείται η αισθητική καλλιέργεια
- ☺ μέσω του βιβλίου διδάσκεται και διασώζεται η γλώσσα και την αρμονία του λόγου

ΗΘΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ μια κοινωνία ατόμων με ηθική ακεραιότητα είναι μια κοινωνία στην οποία κυριαρχεί η δικαιοσύνη και η τιμιότητα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ άτομα ευαισθητοποιημένα κοινωνικά συντελούν στην προώθηση συλλογικών διαδικασιών και του κοινωνικού συμφέροντος θυσιάζοντας το ατομικό

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ η ανάγνωση εξειδικευμένων βιβλίων που προωθούν την επιστήμη προάγουν την επιστημονική ανάπτυξη και συνακόλουθα την οικονομία
- ☺ τα βιβλία αποτελούν εμπορεύσιμο προϊόν, η διακίνηση των οποίων ενισχύει την οικονομία

ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ το βιβλίο μέσω της παρουσίασης διαφορετικών κόσμων συμβάλλει στην προσέγγιση των λαών, στην άρση του ρατσισμού, και στην συνεργασία για την επίλυση παγκόσμιων προβλημάτων

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ μαρασμός διανοητικών – πνευματικών λειτουργιών
- ☹ παθητικοποίηση σκέψης - φαντασίας
- ☹ λεξιπενία και συρρίκνωση του λόγου
- ☹ το άτομο διακατέχεται από προλήψεις και δεισιδαιμονίες

ΨΥΧΙΚΟΣ / ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ έλλειψη αυτοπεποίθησης λόγω έλλειψης γνώσεων, καθώς το άτομο ντρέπεται για τον εαυτό του
- ☹ διακατέχεται από ψυχολογικά συμπλέγματα, αφού αισθάνεται μειονεκτικά για το χαμηλό πνευματικό του επίπεδο και αδυνατεί να βρει τρόπους να αντιμετωπίσει το πρόβλημα
- ☹ κυριαρχεί το αίσθημα του ανικανοποίητου, της πλήξης και την μονοτονίας αφού αδυνατεί να τα καλύψει με πνευματικά ενδιαφέροντα

ΗΘΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ το άτομο δεν έχει τη δυνατότητα να θωρακιστεί ηθικά μέσω της ανάγνωσης ποιοτικών βιβλίων που προάγουν ηθικές αξίες και γίνεται έρμαιο του γενικότερου κλίματος αποπνευματοποίησης που κυριαρχεί

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☹ το άτομο χάνει τη δυνατότητα που προσφέρεται μέσω των βιβλίων να ευαισθητοποιηθεί για τα κοινωνικά προβλήματα και άρα να δραστηριοποιηθεί

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

- ☺ άτομα χαμηλού πνευματικού επιπέδου λόγω αποχής από την ανάγνωση δεν αποκαθίστανται εύκολα επαγγελματικά ή εργάζονται σε τομείς με χαμηλές απολαβές

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	☺ μια κοινωνία με άτομα στα οποία ο πνευματικός μηχανισμός και η διανοητική λειτουργία αδρανούν οδηγείται στην πολιτισμική παρακμή και καθυστέρηση, εφόσον δεν προάγονται οι επιστήμες και οι τέχνες ☺ λησμονούνται οι παραδόσεις και η ιστορική μνήμη ☺ δεν προωθείται η αισθητική καλλιέργεια ☺ η γλώσσα κακοποιείται από κακούς χρήστες
ΗΘΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	☺ μια κοινωνία ατόμων χωρίς ηθικές αναστολές είναι μια κοινωνία στην οποία κυριαρχεί η αδικία, η χαλαρότητα των ηθών και η αναλγησία
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	☺ άτομα μη ευαισθητοποιημένα κοινωνικά μοχθούν για την επίτευξη ιδιοτελών συμφερόντων και αδιαφορούν για το συλλογικό καλό ☺ μια κοινωνία ατόμων με χαμηλό πνευματικό επίπεδο είναι καταδικασμένη στη χειραγώγηση
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	☺ Η έλλειψη ατόμων με υψηλό πνευματικό επίπεδο δεν συντελεί στην επιστημονική ανάπτυξη και συνακόλουθα στην οικονομική ☺ τα βιβλία αποτελούν εμπορεύσιμο προϊόν, επομένως η μη διακίνησή τους να επηρεάζει αρνητικά την οικονομία
ΔΙΕΘΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	☺ η αδιαφορία του ατόμου για την ανάγνωση σημαίνει και αδιαφορία για τον κόσμο γενικότερα με αποτέλεσμα να μην ενδιαφέρεται για την προσέγγιση άλλων λαών και πολιτισμών και άρα να μην προωθείται η διεθνής ειρήνη και συνεργασία

ΑΙΤΙΑ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

ΑΤΟΜΟ	
ΠΝΕΜΑΤΙΚΟ Σ ΤΟΕΜΑΣ	☹ έλλειψη πνευματικών ενδιαφερόντων και ανησυχιών
ΨΥΧΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	☹ καταπιεσμένα συναισθήματα που αναζητούν εκτόνωση μέσω της διασκέδασης και όχι μέσω της ψυχαγωγίας
ΟΙΚΟΓΕΝΙΑ	☹ οι γονείς δε διαβάζουν και έτσι, δεν αποτελούν παράδειγμα προς μίμηση για τα παιδιά τους
ΠΑΙΔΕΙΑ	☹ ο χρησιμοθηρικός, βαθμοθηρικός του σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος προωθούν την ανάγνωση μόνο όσων βιβλίων είναι απαραίτητα για την σχολική επίδοση ☹ η τάση για αποστήθιση και στείρα απομνημόνευση γνώσεων σε συνδυασμό με τον φόρτο εργασιών δημιουργούν αποστροφή από το βιβλίο ☹ τα εκπαιδευτικά βιβλία είναι ανεπαρκή και κακογραμμένα με αποτέλεσμα να μην εξάπτουν τη φαντασία των μαθητών και να μην γίνονται καθόλου ελκυστικά
ΜΜΕ	☹ δεν διαφημίζουν βιβλία ☹ προωθούν τη νόθα ψυχαγωγία που οδηγεί στην άσκοπη σπατάλη του ελεύθερου χρόνου ☹ προβάλλουν σαθρά πρότυπα ☹ η τηλεόραση και η χρήση του διαδικτύου έχουν εκτοπίσει το βιβλίο καθώς η εικόνα και ο ήχος είναι ελκυστικότερα
ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ	☹ έλλειψη ελεύθερου χρόνου λόγω υπερεργασίας και πολλαπλών υποχρεώσεων που εξαντλούν σωματικά και πνευματικά το άτομο και το οδηγούν στην αναζήτηση της στείρας διασκέδασης ☹ βιομηχανοποιημένος τρόπος μαζικής διασκέδασης

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ ΑΠΟΣΤΡΟΦΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ – ΤΡΟΠΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΦΙΛΑΝΑΓΝΩΣΙΑΣ

ΑΤΟΜΟ	
ΠΝΕΜΑΤΙΚΟΣ ΤΟΕΜΑΣ	☺ απόκτηση πνευματικών ενδιαφερόντων και προσπάθεια προσέγγισης του κόσμου του βιβλίου
ΟΙΚΟΓΕΝΙΑ	☺ οι γονείς να στραφούν οι ίδιοι στην ανάγνωση βιβλίων αποτελώντας υγιή πρότυπα για τα παιδιά τους ☺ να προωθούν την φιλαναγνώσια διαβάζοντας οι ίδιοι στα παιδιά τους βιβλία με σκοπό να τα φέρουν σε επαφή με το βιβλίο ☺ να δωρίζουν βιβλία στα παιδιά τους
ΠΑΙΔΕΙΑ	☺ να λάβει ανθρωπιστικό χαρακτήρα και να περιορίσει τον τεχνοκρατικό και εξετασιοκεντρικό ☺ να περιορίσει το φόρτο εργασίας ☺ να πάψει να προωθεί τη στείρα αποστήθιση γνώσεων ☺ να αντικαταστήσει τα σχολικά βιβλία με άλλα πιο κατανοητά και ελκυστικά ☺ να προωθήσει την επαφή με τη λογοτεχνία δίνοντας στο μάθημα αυτό την σημασία που του αρμόζει ☺ να αποκτήσουν τα σχολεία πλούσιες δανειστικές βιβλιοθήκες
ΜΜΕ	☺ διαφημιστική προβολή βιβλίων ☺ προβολή ορθών προτύπων, πνευματικών ανθρώπων που αναγνωρίζουν την αξία του βιβλίου
ΠΟΛΙΤΕΙΑ	☺ προστασία πνευματικών δικαιωμάτων ☺ συγκρότηση κράτους δικαίου και πρόνοιας έτσι ώστε οι πνευματικοί άνθρωποι να δύνανται να ασχοληθούν με το πνευματικό τους έργο χωρίς να εμποδίζονται από την ανάγκη κάλυψης των βασικών τους αναγκών ☺ δημιουργία σε κάθε δήμο δανειστικών βιβλιοθηκών

ΕΝΤΥΠΑ / ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΘΕΤΙΚΑ

- ☺ η διαδικασία παραγωγής και διάθεσης και αναπαραγωγής του έχουν δημιουργήσει τον κλάδο της εκδοτική βιομηχανίας που προσφέρει πολλές θέσεις εργασίας
- ☺ μεταφέρεται και διαβάζεται εύκολα
- ☺ καλλιεργεί κι εξάπτει τη φαντασία λόγω απουσίας οπτικοακουστικού υλικού
- ☺ μπορεί να διασωθεί ολικά ή τμηματικά
- ☹ τα έντυπα βιβλία έχουν δημιουργήσει μια αναγνωστική κουλτούρα η οποία σχετίζεται με την προσπάθεια αναζήτησής του, την προσμονή για απόκτησή του, την αφή του, την οσμή του, το ξεφύλλισμα, την προσοχή του από φθορά, την ταξινόμηση και τοποθέτηση στη βιβλιοθήκη, το περιβάλλον ανάγνωσης, το δανεισμό του σε άλλα πρόσωπα

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ☹ υψηλό κόστος παραγωγής και διάθεσης και αναπαραγωγής
- ☹ δεν είναι άμεσα διαθέσιμο μετά την αγορά, καθώς μεσολαβεί ο χρόνος διακίνησης του προϊόντος
- ☹ διαθέτει όγκο και γι' αυτό απαιτεί διαθέσιμο χώρο για αποθήκευση και μεταφορά
- ☹ δεν είναι οικολογικό, καθώς η παραγωγή του απαιτεί κατανάλωση πρώτων υλών
- ☹ υφίσταται φθορά
- ☹ δεν είναι εύκολη η επεξεργασία του
- ☹ δεν δίνει τη δυνατότητα συνύπαρξης οπτικοακουστικού υλικού

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ / ΨΗΦΙΑΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΘΕΤΙΚΑ

- ☺ ελάχιστο κόστος παραγωγής και διάθεσης και αναπαραγωγής
- ☺ άμεσα διαθέσιμο στον υπολογιστή αμέσως μετά την αγορά
- ☺ ο όγκος μεταφοράς, αποθήκευσης και έκθεσής του είναι ελάχιστος
- ☺ οικολογικό λόγω της ανυπαρξίας υλικού μέσου
- ☺ δεν φθείρεται γιατί έχει άυλη υπόσταση
- ☺ ευκολότερη και ταχύτερη αναζήτηση, ολική ή μερική επεξεργασία και αναπαραγωγή
- ☺ δυνατότητα να συνοδεύεται από οπτικοακουστικό υλικό

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ☹ το μηδενικό κόστος παραγωγής και διάθεσης είναι πλήττει την εκδοτική βιομηχανία και επιφέρει απώλεια θέσεων εργασίας
- ☹ απαιτεί χρήση ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού με μεγάλο κόστος
- ☹ κίνδυνος αλλοίωσης της αναγνωστικής κουλτούρας
- ☹ καταστρέφεται εύκολα και ολοσχερώς με την καταστροφή του φορέα διάδοσης
- ☹ η ευχέρεια στην αναπαραγωγή και επεξεργασία του δημιουργεί προϋποθέσεις καταπάτησης πνευματικών δικαιωμάτων

ΕΝΤΥΠΑ / ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΘΕΤΙΚΑ

- ☺ καλλιεργεί κι εξάπτει τη φαντασία λόγω απουσίας οπτικοακουστικού υλικού
- ☺ μπορεί να διασωθεί ολικά ή τμηματικά
- ☺ ενεργοποίηση του συνόλου των πνευματικών διεργασιών που συντελούνται κατά την ανάγνωση

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ☺ δύσχρηστο και απρόσιτο σε άτομα με δυσχέρεια στην ανάγνωση όπως είναι τα παιδιά, τα άτομα με δυσλεξία, τα άτομα με προβλήματα όρασης
- ☹ απαιτεί απόλυτη προσήλωση

ΑΚΟΥΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΤΙΚΑ

- ☺ συμβάλλει στην επαφή με το πνευματικό περιβάλλον του βιβλίου ατόμων με δυσχέρεια στην ανάγνωση όπως είναι τα παιδιά, τα άτομα με δυσλεξία, τα άτομα με προβλήματα όρασης
- ☺ δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης του χρόνου με ταυτόχρονες ενασχολήσεις

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ☹ απαιτεί χρήση ειδικού τεχνολογικού εξοπλισμού κίνδυνος αλλοίωσης της αναγνωστικής κουλτούρας
- ☹ καταστρέφεται εύκολα και ολοσχερώς με την καταστροφή του φορέα διάδοσης
- ☹ δεν επιτρέπει την πλήρη αξιοποίηση του συνόλου των πνευματικών διεργασιών, καθώς η φωνή του αναγνώστη επιβάλλει με τον τόνο της συγκεκριμένο τρόπο προσέγγισης κι ερμηνείας

ΚΟΜΙΚΣ

ΘΕΤΙΚΑ

- ☺ αποτελούν λογοτεχνικό είδος με εύρος που καλύπτει όλα τα αφηγηματικά είδη
- ☺ φέρνουν το άτομο σε επαφή με τις τέχνες της ζωγραφικής και της λογοτεχνία
- ☺ έχουν επιμελημένη αισθητική
- ☺ η εικόνα είναι πιο ελκυστική κι ασκεί γοητεία στους μικρούς αναγνώστες
- ☺ μπορούν να διαβαστούν από το ευρύ κοινό γιατί δεν απαιτούν υψηλό πνευματικό επίπεδο, αφού είναι ιστορίες σύντομες και εύληπτες
- ☺ δεν κουράζουν γιατί δεν απαιτούν αυτοσυγκέντρωση και απόλυτη προσήλωση
- ☺ μπορούν να διαβαστούν οπουδήποτε γιατί δεν απαιτούν μεγάλη συγκέντρωση και μεταφέρονται εύκολα λόγω του μικρού τους μεγέθους
- ☺ συμβάλλουν στη χαλάρωση του αναγνώστη
- ☺ εξάπτουν τη φαντασία και δίνουν ερεθίσματα δημιουργικής σκέψης και κρίσης
- ☺ εξαιτίας της επικοινωνιακής τους δύναμης, μπορούν να αξιοποιηθούν για να προβάλουν ποικίλα κοινωνικά θέματα
- ☺ διαθέτουν χιουμοριστικό και περιπετειώδες περιεχόμενο που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της παιδικής ηλικίας
- ☺ έχουν έντονο το υπερφυσικό και παραμυθικό στοιχείο και προσιδιάζουν στον χαρακτήρα παραμυθιών στα οποία αρέσκεται η παιδική ηλικία
- ☺ συμβάλλουν στην ηθική διαμόρφωση του ατόμου καθώς οι ήρωες είναι φορείς ηθικών αξιών

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ☹ η γλώσσα που χρησιμοποιείται είναι απλή, καθημερινή, συντομευμένη και φτωχή με αποτέλεσμα να μην καλλιεργείται το γλωσσικό αίσθημα
- ☹ οι υπερφυσικές δυνάμεις των ηρώων ενδέχεται να δημιουργήσουν μια πλασματική εικόνα της πραγματικότητας στους μικρούς αναγνώστες
- ☹ προβάλλουν έντονα τη βία με αποτέλεσμα να συμβάλουν στην απευαισθητοποίηση του ατόμου μπροστά σε βίαιες εικόνες με κίνδυνο να οδηγηθεί σε έλλειψη αντίδρασης μπροστά σε βίαιες σκηνές στον πραγματικό κόσμο είτε στη διάπραξη μιας βίαιης πράξης με λιγότερους ενδοιασμούς
- ☹ οι ήρωες των κόμικς εξαιτίας της ευρείας αποδοχής τους γίνονται εμπορεύσιμο προϊόν και προωθούνται στα παιδιά που αποτελούν εύκολο καταναλωτικό στόχο

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΘΕΤΙΚΑ

- η εκλαΐκευση του έργου συντελεί στην ευκολότερη μετάδοση των μηνυμάτων του και καθιστά πιο εύληπτο το περιεχόμενό του για το ευρύ κοινό
- η «οπτικοποίηση» του βιβλίου το καθιστά πιο «δημοφιλές» με αποτέλεσμα να φέρνει σε επαφή με τη λογοτεχνία άτομα που δεν αγαπούν την ανάγνωση βιβλίων

ΑΡΝΗΤΙΚΑ

- ο παραγωγός δεν σέβεται το πνεύμα του συγγραφέα και αποσκοπεί μόνο στην εμπορευματοποιημένη τέχνη
- ο σκηνοθέτης με το τηλεοπτικό του ύφος δεν ακολουθεί το λογοτεχνικό ύφος του βιβλίου με αποτέλεσμα να αποδίδει μια διαφορετική προσέγγιση κι ερμηνεία από αυτήν του πρωτότυπου κειμένου
- η «οπτικοποίηση» του βιβλίου περιορίζει τη δύναμη της φαντασίας